

Výskyt krymsko-konžské hemoragické horečky ve Španělsku v roce 2022

Zdroj: ECDC [1]– Communicable Diseases Threats Report (CDTR), week 32, 7-13 August 2022
<https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Communicable-disease-threats-report-13-aug-2022-all-users.pdf>

Dne 5. srpna 2022 zveřejnilo španělské ministerstvo zdravotnictví hodnocení rizika v souvislosti s výskytem dvou případů krymsko-konžské hemoragické horečky (CCHF) v Bierzo (provincie León). Prvním případem byl 49letý lovec, u kterého se příznaky objevily 12. července 2022 a v současné době je ve stabilizovaném stavu. Nemocný uváděl přisátí klíštěte před nástupem příznaků. Druhým případem byl 51letý muž, který pracoval jako lesní dělník. Zemřel 19. června 2022 a 20. července 2022 mu byla retrospektivně (postmortem) diagnostikována CCHF.

Hodnocení rizika:

Již dříve, v roce 2021, byl hlášen jeden případ CCHF v provincii León ve Španělsku, takže je známo, že se virus krymsko-konžské hemoragické horečky (CCHFV) v této provincii vyskytuje. Oba postižení CCHF hlášení v letošním roce 2022 prováděli činnosti, které zvyšovaly pravděpodobnost jejich expozice klíšťatům, a tedy i expozice viru CCHFV. Riziko nákazy CCHF v oblastech, kde byl virus ve Španělsku prokázán, je pro běžnou populaci nízké, ovšem riziko se výrazně zvyšuje u lidí vykonávajících činnosti, které je vystavují přisátí klíštěte (např. lovci zvěře, myslivci, lesníci, pěší turisté, veterináři, pracovníci se zvířaty apod.).

Jako obecné preventivní opatření proti CCHF, ale také proti jiným nemocem přenášeným klíšťaty, by lidé potenciálně vystavení klíšťatům měli používat osobní ochranná opatření proti přisátí klíšťat (<https://www.ecdc.europa.eu/en/disease-vectors/prevention-and-control/protective-measures-ticks>). Klíšťata z rodu *Hyalomma* jsou považována za hlavní vektory přenosu viru CCHF. *Hyalomma marginatum* se hojně vyskytuje v jižní a východní Evropě (Obrázek 1). Ve Španělsku je hlavním přenašečem CCHFV *Hyalomma lusitanicum*, vyskytující se v některých částech jižní Evropy (Obrázek 2).

Poskytovatelé zdravotní péče, kteří se starají o pacienty infikované virem CCHF, jsou vystaveni riziku přenosu z člověka na člověka, jak se ukázalo v roce 2016 ve Španělsku [2], kde byl zdravotnický pracovník infikován při ošetřování primárního případu. Riziko dalšího přenosu z člověka na člověka v nemocničním prostředí lze výrazně snížit uplatněním včasných a vhodných opatření pro prevenci a kontrolu infekcí.

Španělské úřady zveřejnily situační zprávy a posouzení rizik souvisejících s CCHF ve Španělsku v červenci 2019

(https://www.sanidad.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/analisisituacion/doc/ER_FHCC.pdf)

a v srpnu 2020

(https://www.sanidad.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/Crimea_Congo/docs/20200827_ERR_Crimea_Congo_Salamanca.pdf).

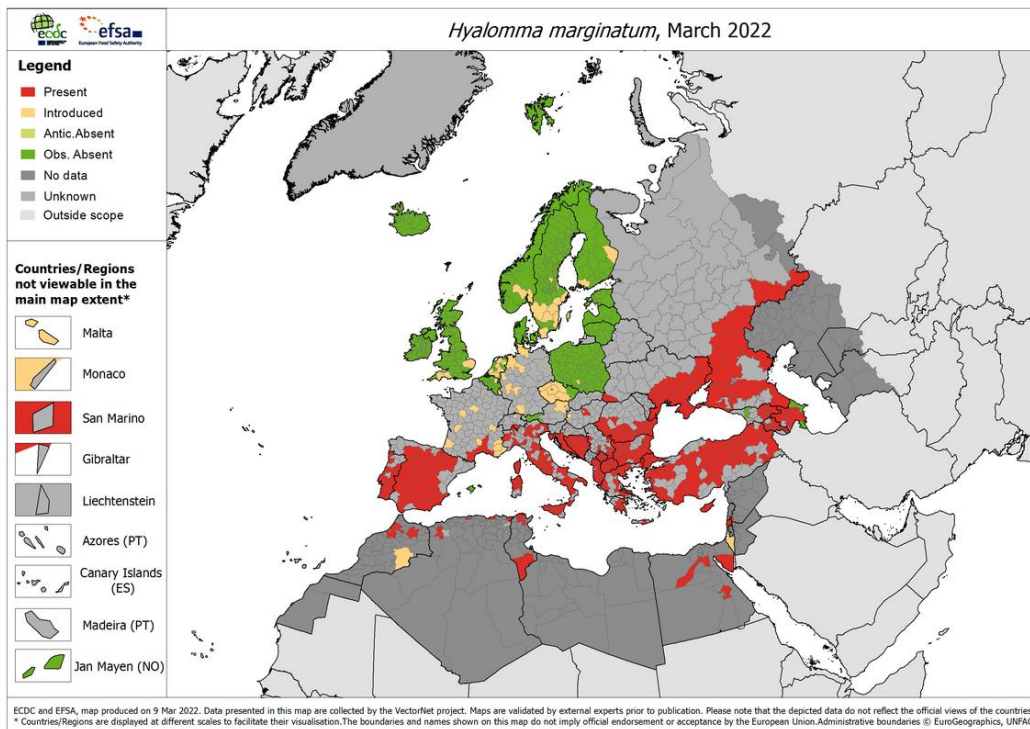
V České republice se Krymsko-konžská hemoragická horečka nevyskytuje.

Nákaza CCHF je endemická v některých v oblastech Afriky, Středního východu a západní a jižní střední Asie, a Balkánu. Ojedinelé případy byly hlášeny ze Španělska a Bulharska.

Obrázek 1

Výskyt klíštěte *Hyalomma marginatum* v Evropě, (aktualizace k březnu 2022)

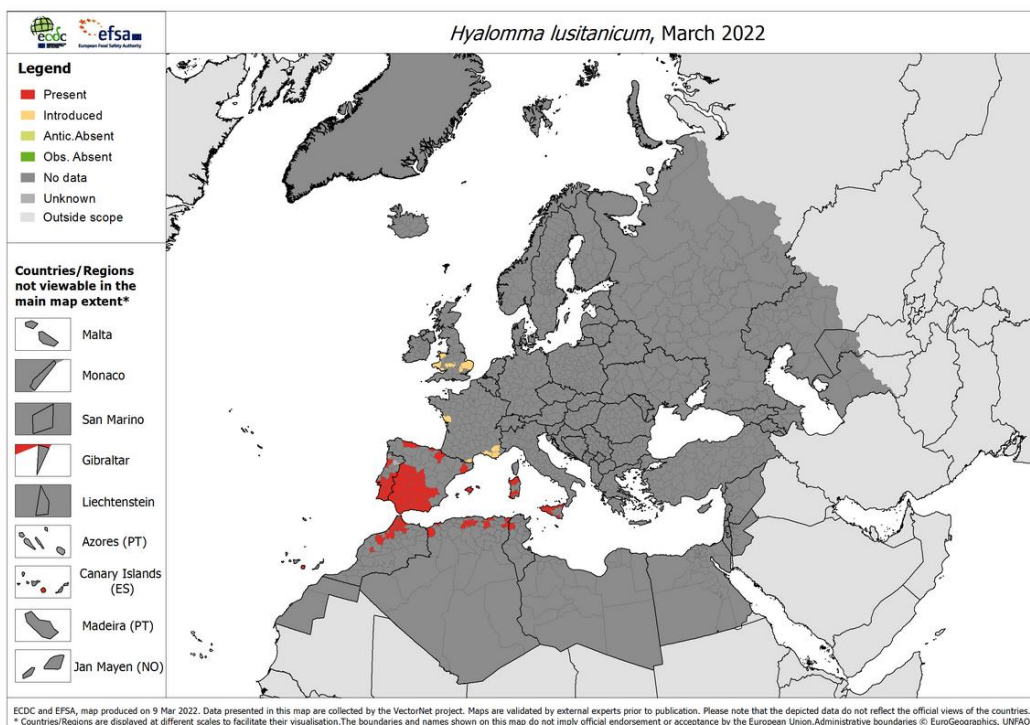
Zdroj: ECDC <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/hyalomma-marginatum-current-known-distribution-march-2022>

Obrázek 2

Výskyt klíštěte *Hyalomma lusitanicum* v Evropě, (aktualizace k březnu 2022)

Zdroj: ECDC <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/hyalomma-lusitanicum-current-known-distribution-march-2022>

Krymsko-konžská hemoragická horečka (CCHF) je virové onemocnění způsobené virem Krymsko-konžské hemoragické horečky (CCHFV) z rodu *Orthonairovirus*, který je endemický v oblastech Afriky, Balkánu, Středního východu a západní a jižní střední Asie [3,4]. Virus způsobil rozsáhlejší výskyty v oblastech sousedících s EU/EHP, především v balkánském regionu, Turecku a Rusku [5]. CCHFV se typicky přenáší přisátím nakažených klíšťat rodu *Hyalomma*. Tato klíšťata jsou široce rozšířena v jižní a východní Evropě [6]. CCHF *orthonairovirus* může být také přenášen přímým nebo nepřímým kontaktem s krví nebo orgány virových hostitelů (zvířat nebo lidí). Proto mohou být vystaveni viru zdravotničtí pracovníci, kteří se starají o pacienty s CCHF, pokud nedodrží příslušná ochranná opatření.

CCHF byla poprvé diagnostikována v Bulharsku v polovině 50. let 20. století a v některých oblastech země se stala endemickou. V Řecku byl první a zatím jediný autochtonní případ hlášen v roce 2008 [5,7,8]. V roce 2016 Španělsko ohlásilo své první autochtonní případy v provincii Ávila, Kastilie-León. Retrospektivní studie provedená v roce 2020 a zveřejněná v roce 2021 ukázala, že případ CCHF se ve stejné provincii vyskytl v roce 2013 [9]. V letech 2013-2021 byly hlášeny výskyty jednotek případů nákazy na území Bulharska nebo Španělska. Podrobnější informace jsou na webu ECDC <https://www.ecdc.europa.eu/en/crimean-congo-haemorrhagic-fever/surveillance/cases-eu-since-2013>

Obrázek 3.

Regiony výskytu případů infekce (označeny oranžově) Krymsko-konžské hemoragické horečky přenesené přisátím klíštěte, EU/EEA, od roku 2013–do současnosti

Zdroj: ECDC <https://www.ecdc.europa.eu/en/crimean-congo-haemorrhagic-fever/surveillance/cases-eu-since-2013>

Další informace o Krymsko-konžské hemoragické horečce je možno nalézt na stránkách ECDC, WHO a základní fakta o Krymsko-konžské hemoragické horečce jsou obsaženy ve Factsheet about Crimean-Congo haemorrhagic fever [10] vytvořeného v ECDC (<https://www.ecdc.europa.eu/en/crimean-congo-haemorrhagic-fever/facts/factsheet>).

Snížení rizika infekce Krymsko-konžskou hemoragickou horečkou u lidí

Zdroj [11]: WHO (<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/crimean-congo-haemorrhagic-fever>)

Ačkoli byla ve východní Evropě vyvinuta a používána v malém měřítku inaktivovaná vakcína pocházející z myšího mozku proti CCHF, v současné době neexistuje žádná bezpečná a účinná vakcína široce dostupná pro lidské použití.

Pokud neexistuje vakcína, jediným způsobem, jak snížit infekci u lidí, je zvýšit povědomí o rizikových faktorech a poučit lidi o opatřeních, která mohou přijmout ke snížení expozice viru.

Poradenství v oblasti veřejného zdraví se zaměřuje na několik aspektů snížení rizika přenosu onemocnění klíštětem:

- **Snížení rizika přenosu na člověka:**
  - nosit ochranný oděv (dlouhé rukávy, dlouhé kalhoty);
  - nosit světlé oblečení, které umožní snadnou detekci klíšťat na oblečení;
  - používat schválené akaricidy (chemikálie určené k hubení klíšťat) na oděvy;
  - používat schválený repelent na kůži a oděv;
  - pravidelně kontrolovat oblečení a kůži na přítomnost klíšťat; pokud jsou nalezeny, bezpečně je odstranit;
  - snažit se eliminovat nebo kontrolovat zamoření zvířat klíšťaty nebo ve stájích a chlévech;
  - vyhýbat se oblastem, kde je hodně klíšťat a období, kdy jsou nejaktivnější.
- **Snížení rizika přenosu ze zvířete na člověka:**
  - nosit rukavice, ochranný oděv a ochranné pomůcky při manipulaci se zvířaty nebo jejich tkáněmi v endemických oblastech, zejména při porážce, porážce a utrácení na jatkách nebo doma;
  - dodržovat karanténu zvířat před vstupem na jatka nebo rutinní ošetření zvířat pesticidy dva týdny před porážkou.
- **Snížení rizika přenosu z člověka na člověka v komunitě:**
  - vyhýbat se blízkému fyzickému kontaktu s lidmi infikovanými CCHF;
  - při péči o nemocné používat rukavice a ochranné pomůcky;
  - pravidelně si umývat ruce po péči nebo návštěvě nemocných lidí.

Literatura:

- 1) European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Communicable Diseases Threats Report (CDTR), week 32, 7-13 August 2022. Dostupné na: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Communicable-disease-threats-report-13-aug-2022-all-users.pdf>
- 2) European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Rapid Risk Assessment: Crimean-Congo haemorrhagic fever in Spain, 9 September 2016. Dostupné na:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-risk-assessment-crimean-congo-haemorrhagic-fever-spain-9-september-2016>

- 3) World Health Organization (WHO). Factsheet Crimean-Congo haemorrhagic fever. Geneva: WHO. Dostupné na: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/crimean-congo-haemorrhagic-fever>
- 4) Centers for Disease Control and Prevention. Crimean-Congo Hemorrhagic Fever (CCHF) distribution map. Atlanta: CDC. Dostupné na: <https://www.cdc.gov/vhf/crimean-congo/outbreaks/distribution-map.html>
- 5) Maltezou HC, Papa A. Crimean-Congo hemorrhagic fever: risk for emergence of new endemic foci in Europe? Travel Med Infect Dis. 2010 May;8(3):139-43. Dostupné na: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20541133>
- 6) European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC), European Food Safety Authority (EFSA). Distribution maps of ticks. Stockholm: ECDC. Dostupné na: <https://www.ecdc.europa.eu/en/disease-vectors/surveillance-and-disease-data/tick-maps>
- 7) European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Crimean-Congo haemorrhagic fever. In: ECDC. Annual epidemiological report for 2018. Stockholm: ECDC, 2019
- 8) European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Surveillance atlas of infectious diseases Stockholm: ECDC. Dostupné na: <http://atlas.ecdc.europa.eu/public/index.aspx?Dataset=27&HealthTopic=16>
- 9) Negrodo A, Sanchez-Ledesma M, Llorente F, Perez-Olmeda M, Belhassen-Garcia M, Gonzalez-Calle D, et al. Retrospective Identification of Early Autochthonous Case of Crimean-Congo Hemorrhagic Fever, Spain, 2013. Emerg Infect Dis. 2021 Jun;27(6):1754-6. Dostupné na: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/34013861>
- 10) European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Factsheet about Crimean-Congo haemorrhagic fever. Dostupné na: <https://www.ecdc.europa.eu/en/crimean-congo-haemorrhagic-fever/facts/factsheet>
- 11) World Health Organisation (WHO). Crimean-Congo haemorrhagic fever (factsheet). Dostupné na: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/crimean-congo-haemorrhagic-fever>